

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

**Sveti Peter Forerij (Fourier)
in škof rezenški Mihael Wittmann,
vstanovnika kongregacije ubogih
šolskih sester „de Notre Dame“.**

II. Škof Mihael Wittmann.

(Dalje.)

Za šolsko mladino je bila sestavljena posebna molitev, s katero so šolarji Boga prosili, da bi on ta slovesni dan blagoslovil, ohranil ga, in moč dodelil očetu ubožcev, učitelju nevednih, podpori pobožnih duš, angelju varuhu otročičev.

Slavni pesnik Diepenbrock, pozneji knežškof in kardinal, mu je ob tej priliki zapel lepo pesem, katera je bila tudi vglasbena. Naj to himno-slavnostnico podamo tukaj v slovenskem prostem prevodu.

Svetni si sovražnik slavi,
Tu ne iščeš si časti;
Srce v rajski le višavi
Slave, sreče si želi.

A ko dnevi se slavijo,
Ki budijo svet spomin;
Angelji se veselijo,
Milost nam rosí z višin.

Tak veseli dan obhaja
Zlatomašnik ljubljéní;
Radost srce nam nadvaja,
Jezik v pesmi ga slavi.

Pri altarju pol stoletja
Služi, za nebesa vnet,

Brez počitka, brez zavetja
Dela dolgo vrsto let.

Nikdar truden ne miruje,
V znoju le se veseli;
Ljudstvu vero oznanuje,
Kruh življenja mu deli.

Kdor se njemu je približal,
Videl, da je večno res:
Ki se zmagal in ponižal —
Ta je našel mir nebes.

Vojskoval se, in ukrotil
Zlobo je in vsako strast,
Dela se vesel je lotil,
Breme težko mu je slast.

Ko sovražnikov nakani
Cerkve žalijo oblast,
Neustrašeno jo brani,
Brani svete vere čast.

Ko drvijo se valovi,
Časa ko besni vihar,
Hraste ko šibé vetrovi,
On ne gane se nikdár.

Temni plavajo oblaki,
In grozijo nam pogin;
Križajo se svitli traki,
Strele padajo z višin.

Stari Rezen bode pričal,
Kaj trpljenja je prestal,
Zmagovalec ko je bičal
S strahom, z grozo ga navdal.

Krogla šviga, plamen meče
Iskre v razsvitljeno noč,
Wittmanna v grozi ne trepeče,
Božjo prosi le pomoč.

Išče revne in bolnike,
Reši jih, pomaga jim;
V sredi bede prevelike
Angelj je rešilni vsim.

Kot izstreljeni pušici
Ravna vmerjena je pot,
Njemu po stanu stezici
Ravni je odkazan hod.

In natanko izpolnjuje,
Kar vелеva mu srcē;
In zapreke vse zmaguje,
V Bogu vkoreninjen je.

Ko pa mladež ga obdaja,
Z lica vmakne se strogost,
Na obrazu led se taja,
V srcu biva le ljubkost.

Druži ga ljubezen sveta
Z deco, greje mu srce;
Deca gleda v njem očeta,
In poljublja mu roke.

V otročičih dragih gleda
Lilijo, cvetečo v vsih;
Greha ne opazi sleda,
— Sliko božjo vidi v njih.

Gleda angelje klečeče
Pred prestolom Večnega,
Sinu božjemu noseče
V raj nedolžna sreča.

Tako delujoč postal je
Zlatomašnik prečastit;
Trud in delo si izbral je
Bistri duh in zmagovit.

Po trpljenja borbi vroči
Ne počiva, ne zaspi;
Kakor nekdanj Jakob v noči
Z Vsemogočnim se bori.

Dviga roke, da odvrne
Kaznovalne sodbe moč;
Ko se jutra svit razgrne,
Moli še zaupajoč.

Neumljiv nam čut je sveti,
Ki mu biva v dnu srca:
Mož duha le sam umeti
More božjega Duha.

Priča dobe, ki minila,
Starček blaženi je zdaj;
Kaj prihodnost bo rodila,
Zlatomašnik nam povej!

Ti resnobno praviš svetu:
„Knjigo čitajte sveto!“
V knjigi berem: „Težka kletev,
Slab je čas, o j, svetu zlo!“

Moli, čuj, vojskuj se, neti
Ogenj, v srcih da žari;
Kadar gasne plamen sveti,
Zmaj peklenški se zbudi.

Zlatomašnik, zvezda bodi
Nam, ko pride nam večer;
Skozi tamno noč nas vodi
V kraj, kjer biva sreča, mir.

I. Bilc.

1. nedelja v adventu.

Glejte, dvignite svoje glave
— ker bliža se vaše odrešenje.
(Luk. 21).

Domovja mora na potovanju v kolikor toliko pozabiti ta, ki se je podal na daljno pot.

In bodisi domači kraj še tako ljub, še tako neizbrisljiv spominj na rodni zavičaj, še tako vdani in zvesti domači ljudje — tisto ozemlje mora od slej potnik vender le imeti pred očmi, ki je doseči želi.

In naj se mu še tako mило zglašajo prijatelji in naj zahtevajo še tako gorkoto in glasno: „Ostani!“ — naj jim besedo „ostani“ označa ob slovesu tudi še svitla solza v očeh — to potnika giniti in omeh-

čati ne sme, če mu vелеva dolžnost: „Naprej ter naprej!“

Kam, dragi, na svetu naprej?

Potniki smo tukaj vsi mi.

Dragi! Nikedo nas ni tu na zemlji doma in vseh nas pot gre proti nebesom. — Do nove postaje tega potovanja pa smo danes došli. Saj smo z današnjo nedeljo pričeli novo cerkveno leto — pričeli je svetim adventom.

Da bo naše potovanje proti nebesom imelo svoj vspěh ter bode prav vravnano, premišljujmo to uro cerkveni advent, njega pomen in kako naj praznujemo advent.

*

Latinska beseda „adventus — advent“, t. j. slovenska „prihod“, znači prihod Onega, ki je sredotočje vsem časom: Odrešenika svetá.

Tega Odrešenikovega prihoda so v stari dōbi pričakovali posamezni pravičniki, pričakovala so ga vesoljna ljudstva neizmernim hrepenenjem.

Zato je advent oni oddelek cerkvenega leta, ki nas spominja časa starega zakona; saj ves stari zakon hrepeni le edino po Kristu.

V adventu se zunaj v naravi krajša dan za dnevom, svitlega jutra je manj, več je večera, ter vedno obilnejša in obilnejša temnōba.

Ta adventna temnōba v naravi naj nas spominja dušne temnote. — S prvim grehom v človeštvu se je pričela in postala je ta temnōba tako osodna, da so ljudstva kakor bogove molila dela svojih rok: narejena iz kamena ter lesa — in pozabila edinega Boga.

V kolikor se v naravi temni, v toliko v adventnem času tudi mrzli. — Ta mrzlōta v naravi naj nas uči, kako so srca brez Boga tudi glede ljubezni do bližnjega omrzela bila v dōbi pred krščanstvom.

Zato naj, dragi, v tem zunaj temnem in mrzlem adventu toliko bolj naša srca ogoré in oživé.

Premišljujmo ta čas: kako je Bog ljudstev in posameznikov srce do sebe vodil vso dōbo starega zakona. — Navdušeni

očaki in proroki so v starem zakonu govorili o Odrešeniku, ki pride in ki vsa ljudstva osreči. — Koliko je Bog storil v starem zakonu za judovsko ljudstvo! — Kako so v božjih obljubah Judje poučevali in tem načinom za boljšo prihodnost oživljali tudi pagane. Kolikor bolj pa so se — bodi si že Judje ali pagani — čutili v grehu, toliko vstrajneje je bilo njihovo koprnjenje po Gospodovem rojstvu, po popolni predružačbi sedanjih razmer.

Vsa ta tako imenitna in tako pomembna zgodba starega zakona naj se, dragi, živo zvrsti v adventu pred našimi očmi; potem nam bodo veseli prihodnji božični dnevi: za zarijinem svitanjem v adventu nam postane božič kakor jasni solčni izhod, kakor lepo bujno jutro novemu cerkvenemu letu — cerkvenemu letu, predočujočemu od svojega začetka do svojega konca novo, že tisočletja napovedovano odrešitev človeškega rodu ter kažočemu na vesoljstva konec.

Stari cerkveni pisatelji (Durandus i. dr.) trde, da je advent vpeljal že sv. Peter kakor prvi papež. Sv. Avguštin pa glede adventa opominja svoje vernike tako-le govoreč: „Ker se z adventnim časom bližajo dnevi, da bo Odrešenik rojen med ljudmi — premislite, dragi, kakošna bodi naša priprava, ko pride med nas tako velik kralj. — Tega svojega Gospoda in Kralja nam je sprejeti z veseljem, slavo in častjo. Zato vas opominjam, da se dan njegovega prihoda med nas čisto vestjo, odkritim srcem in nedolžnostnim telesom približajmo Gospodnjemu altarju.“ Tako sv. Avguštin. (De temp. serm. I.).

V cerkvenem letu štejemo štiri adventne nedelje misleč o njih tistih štirih tisoč let, koje je človeštvo pričakovalo svojega Odrešenika.

Spominjajo nas pa ti štirje adventni tedni tudi čveterih prihodov našega Izveličarja do nas. — V prvo je došel, ko je bil rojen v Betlehemu. Drugi njegov prihod nam je, ko ga sprejemamo v svoja srca sosebno v psv. zakramentu; tretji njegov prihod bo ob naši smrtni uri in četrti, ko pride konec sveta med nas kakor sodnik.

* * *

Dragi! Da bo vesel vsem nam čas Gospodnjega rojstva — vesel ta božič, ki pride: bodi nam sedanjí adventní čas dóba, v koji obžalujemo svoje pregrehe in svoje pomote. — Doba srčnega hrepenenja po Odrešeniku nam bodi advent vodilom cerkvene prošnje iz tega časa, glaseče se: „Ve, nebesa ga rosíte.“ Amen.

Huda pokora.

V sazavskem samostanu na Češkem je živel v 11. stoletju opat Božeteh. Bil je slikar in kipar. Kralj Vratislav ga je zelo čislal. A prav ta naklonjenost je bila Božetehu v spotiko. Lotila se ga je slavoohlepnost. Domišljal si je, da prekaša vse druge česke opate. Zelo navzkriž sta si prišla s praškim škofom Kozmo. Ondaj so devali o nekaterih praznikih na službi božji kralju krono na glavo. Pravico do tega častnega posla je imel edin škof. Zanašaje se na ljubezen kraljevo, pa se je drznil nekoč Božeteh deti mu krono na teme. Škofu to ni bilo po godu. Opat je segel v njegovo pravico; zato ga je hotel odstaviti. A veljaki so ga pregovarjali, naj ne stori tega. Kozma se je naposled omečil, pozval Božeteha in mu naložil tole pokore: „Ker umeš dobro izrezavati in dolbsti, ukazujemo ti pod zavezo svete pokorsčine, če hočeš izmiti madež, ki si se ogrdil z njim, storivši ono predrznost, da izrežeš iz lesa podobo Križanega prav tako visoko in široko, kakor si sam, in jo s križem vred na svojih ramah neseš v Rim in jo postaviš tamkaj v cerkvi sv. Petra.“ Božeteh je molče sprejel hudo pokoro. Naredil je krasen križ in ga nesel peš iz česke domovine preko visokih alpskih planin v daljno Italijo. —

Sazavski samostan, vstanovljen od sv. Prokopa, je znamenit zato, ker se je opravljala izprva v ondotni cerkvi služba božja v staroslovenskem jeziku. Po Prokopovi smrti je knez Spitignev II. pognal slovenske menihe iz samostana in jih nadomestil z Nemci. Sv. Prokop se je na to trikrat po noči prikazal novemu opatu, opominjaje ga, naj s tovariši vred ostavi samostan. Četrto noč je prišel iznova in razsrjen jel pretepati opata s palico rekoč: „Zakaj si se protivil mojim opominjem? Za svoje duhovne sinove sem si izprosil od Boga ta kraj, ne pa

za te, ki si se vtihotapil semkaj!“ — Po šestletnem prognanstvu je Spitignevlji naslednik Vratislav II. zopet pozval slovanske menihe v sazavsko zatišje. A za Božetehovega opatovanja se je vgnezdil razpor med samostanskimi brati, o čemer je izvedel kralj Břetislav, ki je sredi zime razgnal nesložne menihe z opatom Božetehom vred. Na Sazavo so prišli latinski benediktinci in slovenska služba božja je jenjala. Glagoljaš.

Leon XIII.*

Posvečeni škof in poslanik v Bruselju.
1843—1846.

Joahim Pecci, izučen v bogoslovskih vedah ter izšolan v akademiji „dei nobili“ za upravno in diplomatsko službo, je postal leta 1838. papežev namestnik v Beneventu in za Umbrijo. Služba je bila težavna in odgovorna. V tej provinciji tedanje cerkvene države je bilo marsikaj vrediti, mnoge neprilичnosti so bile odpraviti, npravstveni in verski položaj ljudstva je bil dvigniti. Pecci je storil, kar je le mogel in je kazal toliko spretnosti, da je celo državnik Rattacci tako le sodil o njem: „Ta mož je netajljive znamenitosti, velike eneržije in redke strogosti pri izvrševanju svoje službe. Poleg tega mu je lastna velika ljubeznjivost in najfinejša olika. Kakor delegat v Beneventu je razodeval velike zmožnosti in bil odločen, neupogljiv značaj.“ Tako je Pecci najsijajniše opravičil zaupanje papeža Gregorja XVI. Obnašal se je „fortiter in re, suaviter in modo — neupognjen, a ob enem mil“.

Zdaj ga je hotel papež poslati za nuncija v Bruselj; a poprej ga je bilo treba v škofa posvetiti. To se je zgodilo dne 19. februarija 1843. Posvetil ga je v škofa kardinal in državni tajnik Alojzij Lambruschini (roj. 2. junija 1776. Kardinal od 30. sept. 1831) v cerkvi sv. Lorenca. Po izvršenem posvečevanju je Joahim stopal po cerkvi doli in gori, v škofovi opravi deleč blagoslov. Vtisovalo je na nazočnike škofovo visoko čelo in njega kakor ogenj žareče oko — ki naj bi značilo mladega moža globoko mišljenje in njega železno voljo. Potem se je serviral navzočim navadni „rinfresco“: kosilice, na katerem

* Glej št. 37, stran 293.

je bil tudi navzoč brat jezuit Josip Pecci, ki je pozneje postal kardinal.

Popoldne je papež Gregorij XVI. nuncija vsprejel v posebni avdienci s pravo očetovsko naklonjenostjo. Povprašal ga je po jutranji slovesnosti ter navzočih osebah, dal pojasnila za novo službo ter izrazil zaupanje, da bode Pecci opravičil papeževa pričakovanja. Za slovo mu je podelil papež svoj posebni blagoslov, ter mu velel, naj gre do državnega tajnika, pri katerem dobi natančna navodila. Pozno v noč je Pecci še klečal pred podobo „Matere božje dobrega sveta“ ter molil: „O mati dobrega sveta, prosim te, bodi ti moja spremljevalka, pod tvoje varstvo stavim svojo prihodnost; tvoja beseda mi vse izprosi od tvojega božjega Sina“. Nuncij vstane, vzame podobo s stene, poljubi jo otroško pobožnostjo, zavije v papir, ter jo dene k drugim rečem, katere je hotel vzeti saboj v Bruselj.

Prišel je v Bruselj na novi svet, iz domače dežele na tuje, med ljudi drugih nazorov in odnošajev. Odkrile so se mu tuje dežele, njihova zgodovina, cerkvene, državne in socialne razmere, severna umetnost v krasnih bazilikah Nizozemske. Tu se mu odpre novo polje dušnega delovanja. Kmalu se je ondi privadil in se postavil pravega moža. Kralj Leopold I. in italijanski politik sta pričala o njem soglasno: „V resnici, priznati je treba, da je Pecci duhovnik, ki mu gre spoštovanje in občudovanje, a je tudi mož velike politične bistrumnosti in še večje učenosti.“ Tu se mu je jela razvijati v diplomatskih obravnavah ona previdnost in modrost, ki jo je pozneje kakor papež razodeval v najtežavnih razmerah.*

Ukaželjni nuncij, v katerem se je spajal južni temperament s treznim umom in s kritično resnobo severnega preiskovalca in učenjaka, je proučaval tu na Belgijskem jezik, umetnost in vedo severnih dežel. Da bi se pa seznanil z raznimi razmerami sosednih dežel, vredil si je znanstvena potovanja. Prepotoval je ne le Belgijo in Holandijo, nego tudi nemške pokrajine ob Renu. Bil je v Londonu in Parizu, in po Francoski do Marselja. Povsod je ogledal vse natanko, dobro se poučeval, ter se bogat ob izkušnjah vrnil v Italijo, ko je bil imenovan škof peružiški.

* V srednjem veku je bila benečanska diplomacija na najboljšem glasu, a danes je ona rimske kurije, najbolj dosledna je ruska, najspretnjša je francoska.

Leon je kakor škof peružiški posebno častil Mater božjo dobrega sveta. Kolikokrat se je pač Leon v teh letih ozrl na njo zaupljivo; kako zvesta in naklonjena mu je pa tudi bila povsod in vsikdar „Marija, Mati dobrega sveta“. Tu nahajamo ključ do njegovega modrega ravnanja in vspešnega delovanja. Prav po Mariji, ki se zove Marija dobrega sveta, pa tudi sedež modrosti, je prejemal razsvitljenje in nadahnenje. Kakor poslanik, kakor škof peružiški in kakor papež je hodil Leon XIII. to modrostno pot, ki jo je občudoval svet. Ne zove se zastoj „lumen de coelo — luč z neba“.

Tako naj vsi prosijo sv. Duha, za potrebne milosti: starejši in gospodarji za modrost, mladenci in dekleta za pravi um in pamet, učeča se mladina za razsvitljenje, vsak človek naj prosi o dvomu, kakor uči sv. Jakob: „Ako pa izmed nas kedo potrebuje modrosti, naj je prosi od Boga — kateri daje vsem obilno in ne oponaša — in mu bo dana. Prosi naj pa z zaupanjem, brez vsega premišljanja. (Jakob 1, 15. 16.)

Župnik A. Kummer.

Pij X. kakor škof — ministrant.

Leta 1888. je papež Leon XIII. obhajal svojo zlato mašo. Pri nekem altarju v cerkvi sv. Petra sošla sta se dva duhovnika. Eden je bil kanonik sv. Petra cerkve, drugi pa je bil italijanski škof, ki je prišel v Rim vdeležiti se te jubilejne slovesnosti. Kanonik je hotel maševati, a je moral čakati ministranta. Postal je nekoliko nepotrpežljiv, ter se je večkrat oziral, kje je ministrant. Škof je zapazil zadrego kanonikovo, ter se mu je ponudil za ministranta. „Tega ne morem vsprejeti“, rekel je kanonik, „škof vendar ne more biti za ministranta.“ „A znam ministrirati“ odgovoril je škof. „To že verujem, premilostni, pa mene bi bilo preveč sram.“ „Pomirite se, monsignore“, rekel je škof, „pristopite, ter začnite.“ V tem je pokleknil škof na altarjeve stopnice, tako da kanonik ni mogel drugače, nego začeti vzvišeno dejanje. Po maši je zahvalil kanonik škofa-ministranta na storjeni nenavadni vslugi. Kanoniku je ime Radini Tedeschi. A ministrant, takratni škof mantovanski se kliče danes drugače: ime mu je — Pij X.

Župnik A. Kummer.

Mučenci.

Starokrščanska povest Milutina Mayerja.

(Dalje.)

„Rešiti? — Kako?“

„Ti si bedast!“ vzklikne ona obupno. „Jaz ti hočem rešiti mlado življenje, ti pa me predrzno odbijaš. Valerij, ti se moraš odpovedati svoji neumni veri in se vrniti k stari rimski! Razumeš? ... Samo nekoliko kadilnih zrn žrtvuj bogovom na čast in otmeš se! Čuj me, dragi Valerij, Zaklinjam te ob spominju najinega detinstva! Vse storim zate. Tudi moj mož ti je naklonjen. On se potegne zate celo pri cesarju Galeriju. ...“

„Ti si satan!“ zagrmí Valerij in se odmakne nekoliko korakov od Skribonije.

Ona je drhtela od srda in razdraženosti.

„To torej zahtevaš od mene?“ nadaljuje on. „Da naj bi zaradi tebe zatajil svojega Boga? Nesrečnica, sram te bodi! ... Vidim, da si globoko padla. Ostala si tudi tu razuzdana in mehkužna kimljanka. Strast ti žari iz oči. S takimi stvarmi prihajaš pred mene ubogega sužnja? ... Mar naj zavržem sveto vero in zanemarim svojega Gospoda in Boga, ki je iz prevelike ljubezni za naš uboge grešnike umrl na križu? Mar naj zaradi strasti podle Rimljanke poteptam dično znamenje krščanstva in zažgem kadilo na slavo satanu? ... Žena, preveč zahtevaš od mene! ... Pojdi, ostavi me v miru! ... Ali čuj še nekaj: Kakor sin odličnega rimskega velikaša sem imel vrlega prijatelja in to je bil Julij, ki se ga gotovo spominjaš. ... On mi je odprl oči in me privel k pravi veri in čescenju edinega Boga. Ko sem se v amfiteatru vpričo vesoljnega Rima uprl proti brezsrčnim in krvavim igram, zavrzel me je moj lastni oče in razdedinil; izposloval je od cesarja, da so me pregnali semkaj v tele kamenolome, kjer živim že pet let opravljaje najtežja dela. Toda jaz nisem obupal. Krist, Gospod in Bog moj, me krepča v tej borbi, da vztrajam na tej dični in krepstni stezi. Zaradi njega sem se odpovedal vsej posvetni ničemurnosti in dragovoljno šel v sužnost, ter sem trdno uverjen, da me na onem svetu poplača za moje neznatno trpljenje. ... Vedi, bogastvo, čast, ugled in moč, vse to meni odvrnilo od mojega Boga, kamo li da bi me t. ...“

„Molči, kača!“ plane po koncu strastna Pimljanka in udari z nogo ob mozaični pod, da je odmevalo po vsej knjižnici.

Valerij se lahno nasmehne

„Brezumnež, ti se smeješ!“ vzkipi še bolj Skribonija. „Ali ne veš, da visi tvoje življenje na niti? Ena sama moja beseda mojemu možu in ti si mrzel. ...“

„Ne bojim se smrti! Ona je zame radost in sreča, saj me čim preje zedini z Gospodom Kristom, ki tako hrepenim po njem.“

„Sedaj vidim, da si popolnoma zblaznel,“ očita mu ona.

„Tako praviš ti, ki si zaslepljena s krivim naukom. Oj Skribonija, ko bi vedela tvoja duša, kolika slast je ljubiti križanega Krista, ne bi govorila tako nikdar! ...“

„Hahaha!“ zagrohoče se ona porogljivo. „Mar naj razpetega zločinca, ki je bil kakor najzadnji suženj prikovan na križu, mar naj tega imam za boga? Bodi vendar pameten! Koga neki prepričaš, da je on Bog? Vsakdo se ti bo posmehoval. ...“

„Kdor je pameten, nikdar ne, nego samo tisti, ki se valja v razuzdanosti in živi samo za ta svet in ne misli na zveličanje svoje duše, ki je vstvarjena po božji podobi. ...“

Skribonija ga pogleda začujeno. ...

„Da, naš namen je tamkaj gori,“ reče Valerij kazaje z roko proti nebu. „Tam gori je moj Krist! ...“

„Ničesar več ne želim slišati o tistem tvojem križanem Kristu, vprašam te samo enkrat še, hočeš li poslušati moj svet?“

„Nočem!“

„Ti torej odbijaš mojo ponudbo?“

„Odbijam, ker je odurna in grešna.“

„Bore suženj!“ zavpije žena. „In ti se drzneš tako reči meni, Skriboniji, ženi mogočnega in spoštovanega prefekta Kvinta Terencija.“

„Ker si to zaslužila.“

„Ti hočeš pomniti to!“

Tedaj pokliče Skribonija sužnja:

„Semkaj, Bur!“

Precej obilen suženj vstopi. ...

„Odvedi ga takoj k vojakom!“ veli ona pokazavši na Valerija.

„Kaj pa tista posoda za cvetlice?“ osmeli se vprašati suženj.

„Izročí ga vojakom!“ zavpije žena besno.

„Kako se drzneš vprašati? Hočeš li, da ti dam naštetí nekoliko palic?“

Suženj obmolkne in tožen povesi glavo.

„Pompinija naj nevtegoma pride, da me opravi za pot. A ti reci tovarišem, da naj mi pripravijo takoj pozlačeno nosilnico. Le brzo!...“

Valerij se še enkrat ozre mirno na strastno Kvintovo ženo, potem odide s sužnjem v atrij, kjer so ga čakali vojaki, da ga odvedejo nazaj v temnico.

Predno je minila ura, nosili so že četrje močni sužnji po glavnih sremskih ulicah in trgih pozlačeno nosilnico. V njej pa je sedela prefektova žena bleda in razsrjena.

„Kam ukazuješ, mogočna gospa?“ vpraša jo voditelj sužnjev.

„V cesarsko palačo!“

Solnce je že lezlo na zapad. Njegovi zlati žarki so padali na visoke razkošne palače, bogate templje, javne kipe in spomenike. Od Save je pihljal lahen vetrič in blažil letno soparo, ki je puhtela od kamenitih palač in potlakanih ulic. Tolpe uradnikov, častnikov in tam pa tam kak duhovnik so se globoko klanjali prefektovi ženi, ki je razburjena le malokdaj pomolila blede obraz izza škrlatastih zaves nosilnice in komaj odzdravljala.

„Maščevanje! maščevanje!“ šepetala je neprenehoma opominjaje sužnje, da naj stopajo brzo. Oni pa so le iztežka korakali dalje, ker je bila tolika gneča. Ljudje so komaj čakali, da gre solnce počivat in se ohlade potem v predvečernih sapicah. Voditelj sužnjev je moral ven in ven opominjati ljudi in mahati s palico, da so se mogli preriti skozi množico.

„V kraj, ljudje!... Naredite prostor prefektovi gospe!“

Ko so sužnji dospeli pred cesarsko palačo, spustili so počasi nosilnico ob prvi marmornasti stolbi glavnega vhoda in Skribonija je brzo šinila iz nosilnice. Šla je k svojemu možu Kvintu, ki je bil prav tedaj pri Galeriju, da se posvetuje z njim zaradi četririh sremskih kiparjev. Emonski.

(Dalje prihodnjič.)

Iz domovine.

Iz Železnikov, 31. oktobra. (Na domačem pokopališču.) V kratkem smo imeli zaporedoma pri nas dva cerkvena obreda bolj žalne vrste.

Na blagoslovno nedeljo, 18. oktobra (ko je bila 29. obletnica slovesnega blagoslovljenja naše nove župne cerkve), je opravljal ob 10. dopoldanski uri slovesno 10. mašo z azistenco prečastni gosp. prelat in kn. škof. generalni vikarij Ivan Flis. Popoldan ob 2. uri se je odmolil najpred sv. rožni venec, temu so sledile litanije; naposled pa je imel gosp. prelat primeren ogovor, ki je bil nekak vvod za blagoslovljenje razširjenega pokopališča pri sv. Francisku. V ta namen je šel po pridigi izprevod iz župne proti pokopališčni cerkvi. Vdeležila se je izprevoda poleg mnogoštevilnega ljudstva tudi šolska mladina in bralno društvo, oba z zastavami ter uniformirana požarna bramba. Izprevod je bil prav lep; le žal, da ga je krhalo slabo, deževno vreme in zelo neprijetna jesenska mrzla sapa. Ker je bilo pokopališče do malega vse prenovljeno, bilo je tudi primerno okraseno z mlaji in venci in sicer na obeh vhodih in na novo pozidani in povečkani mrtvašnici. Po prihodu procesije na pokopališče se je zdajci vršilo blagoslovljenje taistega po g. prelatsu, kakor to predpisuje cerkveni obred.

Naj bo tu pristavljena kratka zgodovinska črtica. Tukajšnje župnijsko pokopališče, ki je bilo približno pred sto leti po starodavni nekdanji krščanski šegi okoli župne cerkve, se je bilo takrat preselilo do podružne cerkve sv. Franciska, kjer se nahaja še zdaj. Povečšalo se je v teku časa že dvakrat. V prvič ob koleri l. 1836. Takrat se je sosidala tudi mrtvašnica, katere poprejšni bilo. — Ker je pa postajalo pokopališče za sedanje potrebe vedno bolj tesno, mislilo se je že več let na razširjenje. Letos je poslednjič do tega prišlo. Delo je vodil in obskrboval župan gosp. Fran Košmelj.

Drugo žalno opravilo vršilo se je v predan praznika Vseh svetnikov. Pred 17 leti je bila umrla gospa Katarina Globočnik-ova. Pokopana je bila na rodbinskem pokopališču pri župni cerkvi. A ker se je temu takrat od strani sosedov na moč oporekalo, sklenil je bil njen sopro, lanske jeseni umrli g. veleposestnik Ivan Globočnik, zgraditi si na podaljšanem pokopališču pri sv. Francisku, novo lastno rakev za svoje in rajne soproge vsкупno počivališče. To je izvršila letos njuna nečinja, oziroma pohčerenka blagorodna gospa Marija Novak-ova v sijajni obliki „mausoleja“. Danes v jutro ob pol 10. uri se je opravila tiha sv. maša v župni cerkvi, na

to so se pa prenesli izkopani in v novo krasno krsto vloženi telesni ostanki pokojne gospe Katarine Globočnik-ove v slovesnem sprevedu do sv. Frančiška, ter so bili po odpeti „Libera“ skupno s telesnimi ostanki rajnega g. soproga Ivana Globočnik-a, dozda v začasnem grobu, položeni do večnega počitka v novo nadgrobno zgradbo. Temu so sledile še sv. maše, ena slovesna z azistenco pri velikem, in dve pri stranskih dveh altarih. Vreme je tudi danes deževno in žalno — otožno. Gospod Bog pa daj rajnim v deželi večnega solnca uživati večno veselje!

Nadučitelj Jos. Levičnik.

Z r n j e.

Sv. Monika je bila čvrsta žena. Omožena je bila s Patricijem, imenitnim poganom, ki je bil zelo nagle jeze. Krotka Monika pa je znala molčati, da se je ohladila možu jeza. Potem je odgovarjala s prijetnim glasom. Tudi zakonsko nezvestobo svojega moža je prenašala potrpežljivo. Ko so ji tožile nekatere žene, da je pretepale njih razberzdani možje, jim je rekla: „Vas tepe le vaš ostri jezik.“ Monika je s krotkostjo in molitvijo tako poboljšala svojega hudobnega moža, da je eno leto pred smrtjo sprejel katoliško vero in živel pobožno.

Sv. Monika bodi v izgled vsem krščanskim materam, ki imajo hude može in sprijene otroke. Naj vedo, da le z ljubeznijo in molitvijo se dajo poboljšati, „ker močna kakor smrt je ljubezen“. Ljubezen vse premaga, kakor smrt. „Molitev ponižnega človeka oblake predere.“ Nad Moniko so se izpolnile besede sv. Pavla: „Posvečen je namreč neverni mož po verni ženi, in posvečena je neverna žena po vernem možu.“ (I. Kor. 7.) To je: Hudi mož se izpreobrne po prizadevanju pobožne žene in hudobna žena po trudu vrlega moža.

Župnik A. Kummer.

Ali je večnost? Ali je Bog? V svojih dijaških letih sem poznal gospoda, uradnika v pokoj, ki nam je često zatrjeval: Večnosti, te pa ni! Boga ni! Skušal nam je to tudi dokazovati na razne načine. Seveda niso bili bogve kako trdni ti dokazi. Ko pridem pa po potresnih počitnicah zopet v Ljubljano in grem mimo frančiškanske cerkve, kako se začudim, ko vidim tega kedaj brezvernega gospoda priti iz cerkve. „Iz cerkve prihajate, gospod?“ ga vprašam zato, ker sem sploh moral nekaj govoriti kakor njega stari znanec. „Ne čudite se,“ odgovori mi gospod, „lahko je trditi, da ni Boga, da ni večnosti, ko je človek zdrav in brez skrbi. Ko se je pa pod menoj majati začela zemlja, ko sem bil v nevarnosti, da se zdajzda ne poruši na me strop in me ukonča, tedaj pa nisem bil v stanu več reči: Ni Boga, ni večnosti! Takrat sem zaslišal v svojem notranjem strašni glas: Kaj pa, če je Bog? Če je večnost? Kaj bode s tvojo dušo? Ne morem vam popisati strahu v tistih trenutkih. Obljubil sem, ako se rešim še živ, da ne bodem več zanikal Boga in večnosti. Sklenil sem postati pravi kristijan.“

Gospod je držal to svojo besedo in je umrl pred nekaj meseci zelo vdan v božjo voljo.

o. M.

Kaj najbolj teži v človeškem življenju? Najmanje nekaj stoletij je minilo, kar je vprašal neki kralj tri svetovne modrijane, kaj pač najbolj teži v človeškem življenju?

Prvi pravi: „Starost, ako jo spremlja bolezen, pomanjkanje, revščina.“

Drugi odgovori: „Najbolj teži človeka bolezen, ki jo prenaša nepotrpežljivo.“

Tretji meni: „Najhujše je, če je kedo že blizu smrti, in mu vest pravi, da ni storil se ničesa dobrega.“

Poslednji je dobil od kralja nagrado.

Župnik Jos. Plantarič.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrt leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

V Ljubljani se dobivajo posamezne številke po 10 vinarjev v tabakarni: Makso Brusovi, pred škofijo 12.
